

UNIWERSYTET TECHNOLOGICZNO-PRZYRODNICZY
IM. JANA I JĘDRZEJA ŚNIADECKICH
W BYDGOSZCZY

ROZPRAWY NR 159

Iwona Posadzińska

DETERMINANTY PROCESU INTERNACJONALIZACJI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW BUDOWLANYCH

BYDGOSZCZ – 2012

REDAKTOR NACZELNY
prof. dr hab. inż. Józef Flizikowski

REDAKTOR DZIAŁOWY
dr Lidia Nowakowska

OPINIODAWCY
prof. dr hab. inż. Zbigniew Malara
prof. zw. dr hab. Henryk Mruk

OPRACOWANIE REDAKCYJNE I TECHNICZNE
mgr Michał Górecki, mgr inż. Daniel Morzyński

© Copyright
Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego
Bydgoszcz 2012

Praca powstała przy wsparciu projektu
„Realizacja II etapu Regionalnego Centrum Innowacyjności”
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

ISSN 0209-0597

Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego
ul. Ks. A. Kordeckiego 20, 85-225 Bydgoszcz, tel. 52 3749482, 3749426
e-mail: wydawucz@utp.edu.pl <http://www.wu.utp.edu.pl>

Wyd. I. Nakład 100 egz. Ark. aut. 13,3. Ark. druk. 13.5. Zamówienie nr 15/2012
Oddano do druku i druk ukończono w sierpniu 2012
Uczelniany Zakład Małej Poligrafii UTP Bydgoszcz, ul. Ks. A. Kordeckiego 20

Determinanty procesu internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw budowlanych

Streszczenie

Problematyka determinant procesu internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw budowlanych opracowana została w oparciu o analizę teoretyczną i empiryczną. Zebrany materiał badawczy pozwolił na podjęcie próby wyjaśnienia wpływu, jaki na sektor wywiera otwarcia gospodarki oraz poszukiwanie rozwiązań, które uniezależniłyby polskie firmy od krajowego rynku i stanowiły narzędzia skutecznego radzenia sobie w warunkach globalnej konkurencji. W przyjętej metodzie badań uwzględniono poznawcze procesy analizy jakościowej i ilościowej. Zastosowano wywiady pogłębione, obserwacje oraz badania ankietowe, pozwalające na ilościową weryfikację danych. Główny cel stanowiła identyfikacja i ocena determinant zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na proces internacjonalizacji przedsiębiorstw budowlanych.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym dokonano przeglądu i syntezy poglądów dotyczących definiowania zjawisk globalizacji i internacjonalizacji. Scharakteryzowano wybrane modele procesu internacjonalizacji pod kątem ich dostosowania do specyfiki działalności przedsiębiorstw sektora budowlanego oraz strategię internacjonalizacji w kontekście ogólnej strategii rozwoju przedsiębiorstwa.

Rozdział drugi obejmuje formy internacjonalizacji z uwzględnieniem form charakterystycznych dla realizacji przedsięwzięć budowlanych. Podzielono je na trzy zasadnicze grupy – eksport pośredni i bezpośredni, międzynarodowe powiązania kooperacyjne oraz samodzielną działalność gospodarczą podejmowaną na rynku zagranicznym. Weryfikacja empiryczna zawiera materiał uzyskany w trakcie badań własnych podzielony na występujące na międzynarodowym rynku budowlanym formy współpracy i formy zaangażowania.

W rozdziale trzecim zawarto analizę determinant wejścia przedsiębiorstw budowlanych na rynek zagraniczny. Zidentyfikowano czynniki szczegółowe sprzyjające i ograniczające w czterech głównych grupach – determinant rynkowych, konkurencyjnych, kosztowych i polityczno-prawnych.

Rozdział czwarty dotyczy innowacyjności przedsiębiorstw budowlanych w kontekście kształtowania pozycji konkurencyjnej. Szczególny rodzaj innowacji stanowią ekoinwestycje, rozpatrywane z uwzględnieniem cech i funkcji obiektów w całym cyklu życia – od projektu po utylizację. Poziomą innowacyjność polskich przedsiębiorstw budowlanych oceniono poprzez rodzaje innowacji, które wprowadziły badane podmioty w procesie internacjonalizacji.

Uwarunkowania pozycji rynkowej na międzynarodowym rynku budowlanym określono przez pryzmat zdolności marketingowych w rozdziale piątym. Zidentyfikowano główne źródła informacji o rynku międzynarodowym. Określono determinanty międzynarodowej konkurencyjności przedsiębiorstw oraz dokonano ich weryfikacji wykorzystując analizę czynnikową. Rozdział zawiera koncepcję modelu determinant z uwzględnieniem wpływu stymulatorów i barier wejścia, motywów, zdolności marketingowych i czynników sukcesu – utrzymania i poprawy pozycji na rynku zagranicznym.

Program badań oraz publikację przygotowano w wyniku realizacji projektu badawczego pt. „Determinanty procesu internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw budowlanych” Nr N N115 297938, finansowanego ze środków na naukę w latach 2010-2012.

Internationalization process determinants of the Polish construction companies

Abstract

The issue of determinants of the internationalization process of Polish construction companies has been developed basing on theoretical and empirical analysis. The collected material allowed to make an attempt at clarifying the effect that an open economy exerts on the sector, and at seeking solutions that would free the Polish companies from domestic market, at the same time constituting an effective tool to cope with global competition. The research method includes cognitive processes of qualitative and quantitative analysis. In-depth interviews, observations and surveys were used, allowing for a quantitative verification of data. The main objective was to identify and assess internal and external determinants influencing the internationalization process of construction companies.

The work consists of five chapters. The first chapter contains an overview and synthesis of views on defining phenomena of globalization and internationalization. Selected models are characterized in terms of the internationalization process of their adaptation to the specific activities of enterprises in the construction sector, and internationalization strategies in the context of the overall strategy for the company. The second chapter covers forms of internationalization including those specific to the implementation of construction projects. They were divided into three main groups – the direct and indirect export, international cooperation links and an independent economic activity undertaken on the foreign market. Empirical verification includes material obtained during the study, divided into forms of cooperation and forms of engagement present in the international construction market. The third chapter contains the analysis of the determinants of entry for construction companies onto a foreign market. Specific factors, both favorable and limiting, have been identified and collected in four main groups – the determinants of market, competition, cost as well as political – legal factors.

The fourth chapter concerns the innovation adopted by construction companies in shaping competition. Eco investments constitute a particular type of innovation, analysed according to their features and functions of objects throughout their life cycle – from design to disposal. The level of innovation present in Polish construction companies was rated by the kinds of innovations that have put the entities in the process of internationalization.

Chapter five defines determinants of market leadership in the international construction market through the prism of marketing capabilities. The main sources of information on the international market were defined. Determinants of international competitiveness of enterprises were verified using factor analysis. This chapter contains the conceptual model of determinants, including the influence of stimulants and barriers to entry, themes, marketing abilities and success factors – to maintain and improve the position of the foreign market.

The research and publication was prepared by the research project “Determinants of the internationalization process of Polish construction companies, “No. N N115 297 938, subsidised by the science funds in the years 2010 – 2012.